

Onderwerp **Vaststellen toetsingskader Enecogelden**

Portefeuillehouder Jan-Willem van den Beukel

Registratienummer BR2100086

Datum Raad 30 september 2021

Gevraagde beslissing:

Het “Toetsingskader investeringen uit Enecogelden” (T21.06716) vast te stellen

0. Samenvatting

Naar aanleiding van de behandeling in de commissie AB van 15 september 2021 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in het toetsingskader:

- Terminologie over de netto schuldquote is aangepast naar: ‘Categorie A “minst risicovol”, categorie B “neutraal” en categorie C “meest risicovol”’, in lijn met de terminologie gebruikt in de P&C documenten.
- De weggevalen toelichting behorend bij inhoudelijke wegingsfactor A2 is toegevoegd.

Begin 2020 heeft de verkoop van alle aandelen Eneco plaatsgevonden wat geleid heeft tot een boekwinst van € 137,6 miljoen in 2020 en een toename van onze liquiditeitspositie voor dat bedrag. In de brief over de bestuursopdracht “Afloop bestuursopdracht Herziening financieringsstructuur” (U21.01307), heeft het college de raad geïnformeerd over welke voorstellen er voorliggen om financieel rendement te behalen; schulden te verlagen en te investeren in Stedin.

Naast deze aanwendungen van de Enecogelden blijft er nog een fors bedrag over waarmee investeringen in Lansingerland kunnen worden gedaan. Onderdeel van de bestuursopdracht was om te komen met een toetsingskader waarmee investeringsvoorstellen kunnen worden getoetst en afgewogen. Dit toetsingskader was onderdeel van de eerdergenoemde brief. (U21.01307) Tijdens de commissie behandeling op 3-6-2021 van deze brief heeft de raad aangegeven dat zij het toetsingskader middels een raadsvoorstel wil vaststellen.

In deze notitie vindt u het toetsingskader en de uitwerking daarvan terug (T21.06716). Op basis van input uit de commissiebehandeling hebben er kleine aanpassingen plaatsgevonden op het toetsingskader uit de eerdergenoemde brief (U21.01307). De belangrijkste wijzigingen betreffen een verdere explicitering van de procedure omtrent bestedingsvoorstellen (kopje “koppeling aan de P&C-cyclus”) evenals een verduidelijking van de trapsgewijze aanpak rondom de randvoorwaardelijke criteria respectievelijk de beoordelingscriteria. Daarnaast is een verdere verheldering en formalisering gemaakt van het criterium in welke mate een investeringsvoorstel bijdraagt aan de opgaven volgend uit het Toekomstperspectief en de Sustainable Development Goals (SDG’s) waar wij ons als gemeente aan hebben gecommitteerd (Criteria A1).

In deze notitie gaan wij verder in op het proces rondom bestedingsvoorstellen en het gebruik van het toetsingskader. Het is de culminatie van een lang proces om de betrokkenheid van de Raad gestalte te doen geven en haar een raamwerk te bieden waarmee zij de legio ideeën voor besteding van de Enecogelden kan afwegen op maatschappelijk en/of financieel rendement. Met dit afwegingskader wordt de Raad geëquipeerd haar gewenste rol te pakken en om samen met het College de Enecogelden optimaal in te zetten.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Begin 2020 heeft de verkoop van alle aandelen Eneco plaatsgevonden wat geleid heeft tot een boekwinst van € 137,6 miljoen in 2020 en een toename van onze liquiditeitspositie voor dat bedrag. In de brief over de bestuursopdracht “Afloop bestuursopdracht Herziening financieringsstructuur” (U21.01307), heeft het college de raad geïnformeerd over welke voorstellen er voorliggen om financieel rendement te behalen; schulden te verlagen en te investeren in Stedin.

Naast deze aanwendungen van de Enecogelden blijft er nog een fors bedrag over waarmee investeringen in Lansingerland kunnen worden gedaan. Onderdeel van de bestuursopdracht was om te komen met een toetsingskader waarmee investeringsvoorstellen kunnen worden getoetst en afgewogen. Dit toetsingskader was onderdeel van de eerdergenoemde brief. (U21.01307) Tijdens de commissie behandeling op 3-6-2021 van deze brief heeft de raad aangegeven dat zij het toetsingskader middels een raadsvoorstel wil vaststellen.

2. Maatschappelijk effect

Het doel van het toetsingskader is om te komen tot een keuze aan investeringen die een zo groot mogelijk maatschappelijk effect hebben. Op basis van de scores uit het toetsingskader kan uw raad besluiten welke investering of investeringen doorgang vinden om zo het maatschappelijk effect te genereren.

Criteria in het toetsingskader gaan dan ook in op het Toekomstperspectief en bijbehorende opgaven, omgevingsvisie, SDG's en de periode dat de investering maatschappelijk rendement creëert.

3. Argumenten

1.1 Uniforme manier van toetsen voorstellen over de jaren heen geeft inzicht

De Enecogelden zullen over meerdere jaren worden uitgegeven. Het is belangrijk om de verschillende initiatieven op een uniforme manier te toetsen. Door het vaststellen van het toetsingskader dwingt u af dat voor ieder voorstel dat ten laste komt van de Enecogelden via het toetsingskader een afweging is gemaakt. Hierdoor kunt u voorstellen vergelijken en afwegen op een uniforme wijze. De uiteindelijke beslissing om het voorstel goed te keuren heeft hiermee een duidelijke onderbouwing.

1.2 Het toetsingskader opent de dialoog over het bestedingsvoorstel

Het toetsingskader is geen absoluut kader. De eerste 3 criteria voor afweging geven wel een duidelijk kader waaraan een bestedingsvoorstel moet voldoen. De overige criteria zijn richtinggevend. Mochten er meerdere van deze criteria als “rood” worden aangemerkt is dit nog geen absolute reden om het voorstel af te wijzen. Het geeft wel aan dat er goed beschreven dient te worden waarom dit specifieke voorstel ondanks de “rode” criteria alsnog doorgang zou moeten vinden. Onderdeel van een ingevuld toetsingskader is dan ook een korte bondige toelichting per criterium. Bij het schrijven van de toelichting geldt als streven om deze te maximaliseren tot 2 A4.

1.3 Toetsingskader is aangescherpt naar aanleiding van opmerkingen van uw raad

Het toetsingskader is eerder onder uw aandacht gebracht middels de brief over de bestuursopdracht “Afloop bestuursopdracht Herziening financieringsstructuur” (U21.01307). Deze brief is in zijn geheel besproken tijdens de commissievergadering op 30-6-2021, ook het toetsingskader is daarbij aan bod gekomen. Enkele raadsleden gaven te kennen dat het toetsingskader specifiek in diende te gaan op de Sustainable Development Goals. Het college is het eens met deze toevoeging. Het toetsingskader en de beschrijving daarvan zijn daarom aangescherpt om aan uw wensen te voldoen.

4. Kanttekeningen

1.1 Het toetsingskader is een middel om een afweging te kunnen maken

Het vaststellen van het toetsingskader verschaft uw raad en het college een middel om af te wegen. Het is geen absoluut kader en zal op punten subjectieve invullingen kunnen bevatten. Het is dan ook vooral bedoeld om een afgewogen beslissing te kunnen op basis van het kader. Het debat omtrent de bestedingsvoorstellen zal daarom net zo belangrijk zijn.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Het vaststellen van dit afwegingskader kent geen financiële consequenties.

6. Juridische aspecten

Het betreft een toetsingskader zonder juridische grondslag. Dit neemt niet weg dat bestedingsvoorstellen altijd aan de geldende wet- en regelgeving moeten voldoen. Dit is niet opgenomen in het toetsingskader omdat dit een altijd geldende voorwaarde is.

7. Duurzaamheid

Het onderwerp duurzaamheid is als belangrijk onderdeel geïntegreerd in het toetsingskader. Zowel het Toekomstperspectief als de SDG's (denk hierbij aan de doelen: toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen, infrastructuur voor duurzame energie, maak dorpen duurzaam) hebben een duidelijke link met duurzaamheid. Duurzame bestedingsvoorstellen zullen dan ook een stuk beter scoren dan niet duurzame voorstellen op basis van het toetsingskader.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Met de opbrengst uit de verkoop van Eneco heeft Lansingerland de kans om extra te investeren in de toekomst van de gemeente. De bedoeling is dat inwoners, lokale ondernemers en/of plaatselijke maatschappelijke organisaties daar maximaal van profiteren.

Bij de inventariserende ronde langs de fracties heeft u duidelijk aangegeven dat de Raad als democratische afvaardiging de wensen van de inwoners goed kan wegen. Met het nu aangeboden toetsingskader heeft u een handzaam instrument tot uw beschikking om investeringsinitiatieven af te wegen die het meeste bijdragen bij de wensen en ambities van Lansingerland. Nadat u zelf keuzes hebt gemaakt in het type van investering of project, zal bij de uitwerking daarvan naar concrete projectplannen burgerparticipatie naar de overtuiging van het college veel meerwaarde hebben. Een voor Lansingerland relevante investering kan gericht zijn op zeer uiteenlopende doelgroepen; het kan gaan om de burger in zijn algemeenheid, maar bijvoorbeeld ook om jongeren, (specifieke) ondernemers of verenigingen, etc. Wij stellen voor om de beoogde aanpak van burgerparticipatie integraal onderdeel te laten uitmaken van het concept projectplan. Zo kunt u bij de besluitvorming nog invloed uitoefenen op de aanpak van burgerparticipatie van het specifieke project.

9. Verdere procedure

Na het vaststellen van het toetsingskader zullen alle bestedingsvoorstellen ten laste van de Enecogelden aan u aangeboden worden met een ingevuld toetsingskader. Deze voorstellen zullen niet meer kunnen landen in de Begroting 2022-2025 maar bieden voeding voor het formatiedossier dat aangeboden zal worden aan het nieuwe College in 2022 en mogelijk ook de Begroting 2023-2026.

In 2022 zullen de bestedingsvoorstellen worden aangeboden, vastgesteld en gemonitord via de reguliere P&C-cyclus.

Bijlagen

1. Toetsingskader investeringen uit Enecogelden (T21.06716)

Datum Raad 30 september 2021

Registratienummer BR2100086

Onderwerp **Vaststellen toetsingskader Eneco gelden**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- uniforme manier van toetsen voorstellen over de jaren heen geeft inzicht;
- het toetsingskader opent de dialoog over het bestedingsvoorstel;
- een duidelijk bestedingsproces leidt tot gelijke kansen voor initiatiefnemers.

Rekening te houden met

- de door de Raad op 30 juni geuite wensen en bedenkingen.

Besluit(en)

Het “Toetsingskader investeringen uit Enecogelden” (T21.06716) vast te stellen

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 30 september 2021,

de griffier,

Bert Schouten